

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Август 2021.

Београд, септембар 2021.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, од марта 2014. о очекиваном међугодишњем расту цена за две године унапред, а од фебруара 2021. и о очекиваном међугодишњем расту цена за три године унапред.

Резиме

Према резултатима анкете агенције Ипсос из августа, краткорочна инфлациона очекивања представника финансијског сектора налазе се на централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%), што је непромењено у односу на претходну анкету. Инфлациона очекивања привредника су нешто нижа и у августу су износила 2,5% (јул 2,4%). Уобичајено виша од очекивања других сектора, очекивања становништва су остала непромењена на нивоу од 10,0%.

Августовска анкета не бележи знатније измене када су у питању индекс перципиране и индекс очекиване инфлације. Распон кретања ових индекса још увек нам указује на то да становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана.

Када је реч о средњорочним очекивањима (за две и три године унапред), она су код свих институционалних сектора трећи месец заредом остала непромењена – финансијски сектор – 3,0%, привредници – 2,0%, становништво – 10,0%.

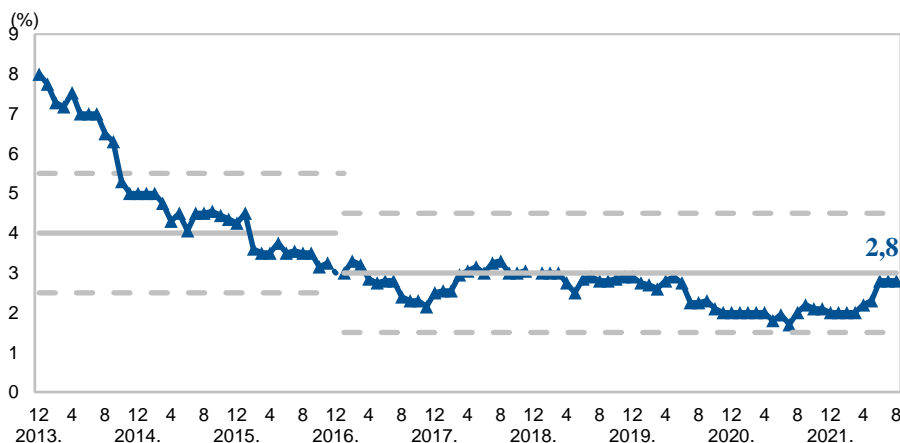
Усиђреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Трећи месец заредом краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора налазе се на нивоу од 3,0%. Према резултатима анкете агенције Блумберг из септембра, финансијски сектор за годину дана унапред такође очекује инфлацију од 3,0%, што је незнатно више у односу на претходну анкету (2,8%).

Августовска вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ износи 2,8% и није мењана у односу на јул.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

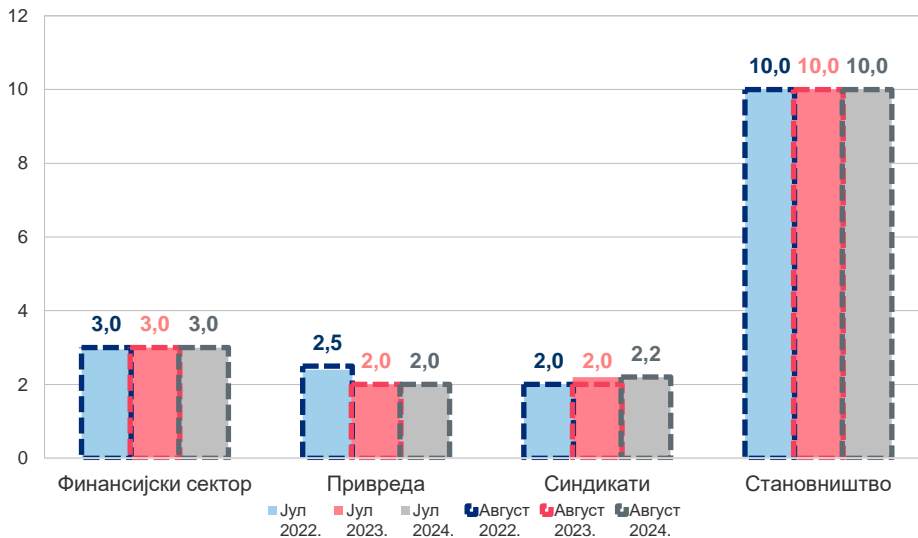
Када је реч о средњорочним очекивањима представника финансијског сектора, она се, као и краткорочна, налазе на централној вредности циља од 3,0%. Од увођења овог питања у анкету (март 2014. године), средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора крећу се у границама циља.

Инфлациона очекивања привреде

Очекивања привредника за годину дана унапред наставила су да се крећу око нивоа од 2,5%, колико управо и износе у августу (2,4% у јулу). Средњорочна очекивања (за две и три године унапред) остала су на нивоу од 2,0%.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета агенција Ипсос и Блумберг. На тај начин банкама с већим тржишним учешћем даје се већи утицај на агрегирани резултат.

Графикон 2. Очекивана међугодишња инфлација за једну, две и три године унапред

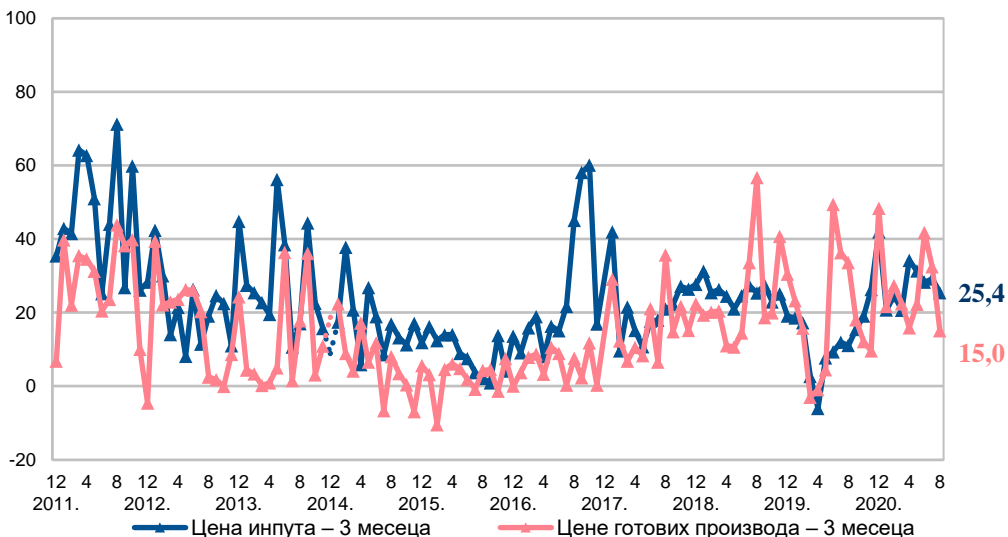

Извор: Ипсос.

Перцепција пословања привредника оптимистичнија је у односу на претходну анкету када је у питању оцена пословних услова у претходна три месеца, као и очекивање за наредних 12 месеци. Поред тога, оптимистичнији ставови бележе се и код питања очекиваног кретања производње/промета у наредна три месеца и наредних 12 месеци.

Августовска анкета бележи готово непромењену структуру одговора међу привредницима када је у питању кретање цена инпута у наредна три месеца, што би могло да укаже на стабилизацију трошковних притисака. Око 70% испитаника не очекује промену цена инпута у наредна три месеца. С друге стране, други

Графикон 3. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија/Ипсос.

месец заредом бележи се смањење учешћа испитаника који очекују раст цена сопствених готових производа/услуга и у наредна три месеца, и за 12 месеци унапред.

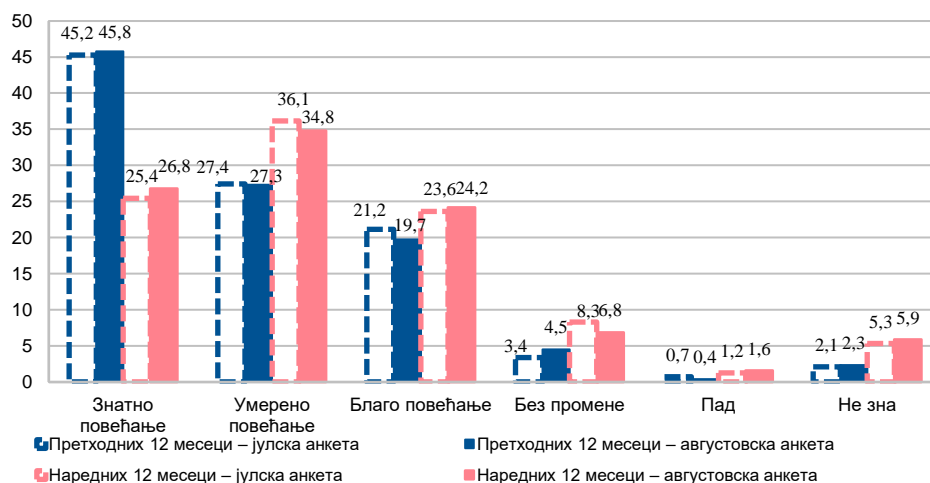
Инфлациона очекивања становништва

Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва

Краткорочна инфлациона очекивања становништва остала су непромењена у односу на претходни месец и износе 10,0%, а на истом нивоу налазе се и средњорочна инфлациона очекивања становништва.

И даље највећи део анкетираниог становништва (око 60%) сматра да ће се цене у наредној години дана умерено или благо повећати.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

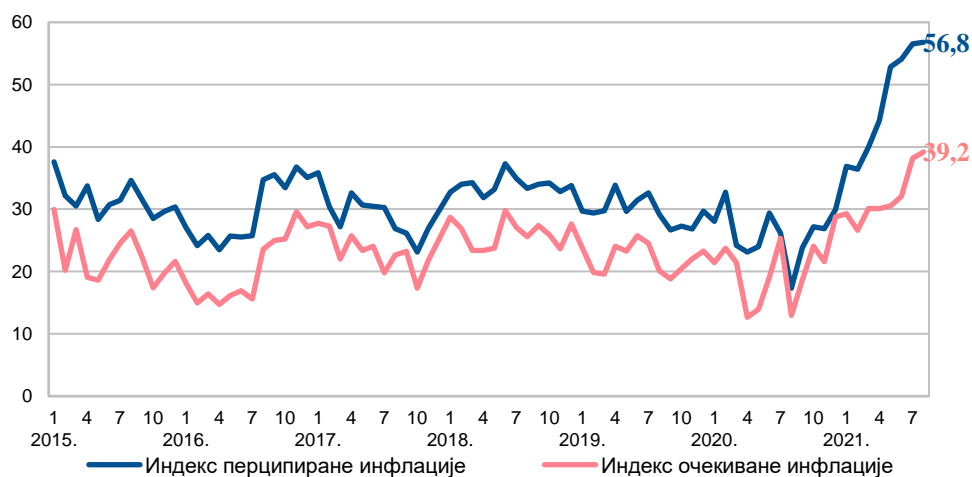
Извор: Ипсос.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Становништво очекује и да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних

12 месеци и указује на то да и сектор становништва оцењује текући раст инфлације као привремен.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).